

Idrettens forslag til innretning på spillemiddelordning

Fra regjeringserklæringen:

Regjeringen vil ruste opp og bygge flere idrettsanlegg og lage en nasjonal plan for idrettsanlegg sammen med idrettsbevegelsen.

Nedenfor presenteres idrettens forslag til hvordan regjeringen kan lykkes med å øke anleggsbyggingen

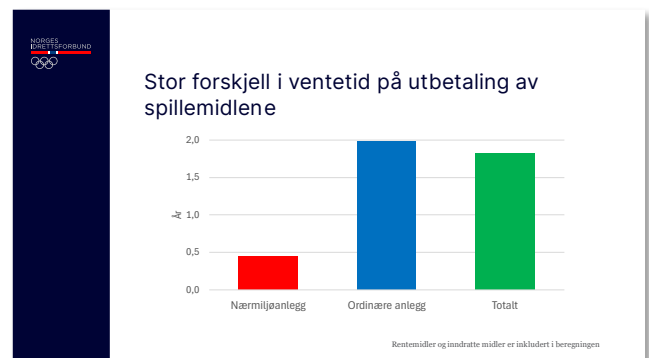
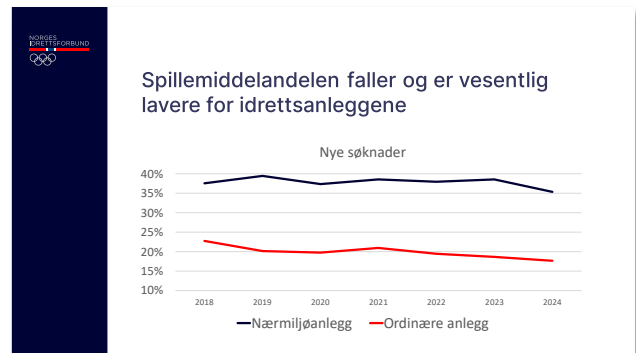
**IDRETTE
MENER**

**Om regjeringens
forslag til ny
nasjonal anleggsplan
notat 13 av 13**

Status

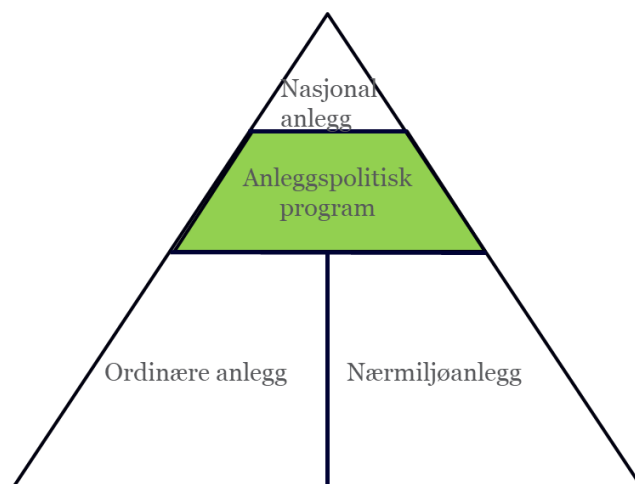
- Idrettsanlegg er mer enn steder der idrett drives. Idrettsanlegg er steder vi hører til, der vi møtes på tvers av generasjoner, kjønn, religion og seksuell orientering. Idrettslagene og idrettsanleggene er viktige inkluderingsarenaer som hindrer utenforskap og er med på å skape gode oppvekstmiljøer og trygge nabolag. I idrettslaget blir barn og ungdom tatt imot av trygge voksne og ungdommer som bryr seg om mer enn idrettslig utvikling; de bryr seg om hele mennesket.
- Idrettsanlegg og idrettslagene er viktige for samfunnet. Det så vi i under pandemien. Idrettslaget er et sted å være – et godt sted å høre til.
- Økt støtte til idrettslagene og til bygging av anlegg er god samfunnsøkonomi. Vista-Analyse har beregnet at én krone investert i en bred anleggsportefølje gir tre kroner tilbake til samfunnet i form av bedret folkehelse og ikke minst økt arbeidsdeltakelse.
- Det er ikke noe mål i seg selv å bygge anlegg. Dette har vi tatt konsekvensen av i vår målformulering hvor det heter: Idretten vil at det skal etableres anlegg slik at all ønsket aktivitet kan gjennomføres.
- Å gjennomføre all ønsket aktivitet klarer vi ikke i dag. Det er over 400 idrettslag som ikke har plass til alle som vil være med. Noen barn får ikke være med når venner og klassekamerater skal på treninger eller turer i regi av idrettslaget. Dette ønsker vi å gjøre noe med. Vi er trygge på at Stortinget og regjeringen vil bidra til å finne gode løsninger. For idretten klarer ikke dette alene. Selv om idrettslagene bygger mange anlegg – nesten halvparten – er det kommunene som tar det tyngste løftet. Det er de som bygger de største anleggene.
- I idretten som i resten av samfunnet, skjedde det store endringer under pandemien. Idretten ble stengt ned, mange utøvere, trenere og ledere forsvant og anleggsbyggingen ble kraftig redusert.

- Nå er de aktive tilbake, mens anleggsbyggingen fremdeles er vesentlig lavere enn før pandemien. Anleggsbyggingen i årene 2022-24 er redusert med over tre milliarder kroner i året når vi sammenligner med årene 2018 og 2020. Nedgangen skyldes trolig dårligere kommune- og idrettslagsøkonomi og dårligere rammebetingelser for bygging av anlegg.
- Den prosentvise nedgangen i investeringer er dobbelt så stor for de ordinære idrettsanleggene som for nærmiljøanleggene. Dette skyldes trolig at rammebetingelsene for bygging av idrettsanlegg er svært mye dårligere enn for nærmiljøanleggene
- Tilskuddssatsene har stort sett stått stille de siste årene, mens kostnadene har økt. Dette gjør at spillemiddelandelen har falt. For idrettsanleggene er den nå under 18 prosent, mens den ligger rundt 35 prosent for nærmiljøanleggene.
- Etterslepet på utbetaling av spillemidler er redusert de siste årene og er kommet ned i 2,7 milliarder kroner. Etter forrige søknadsrunde ventet idrettslagene på utbetaling av 835 millioner kroner. Gitt en rentesats på seks prosent gir dette idrettslagene en merutgift på i størrelsesorden 50 millioner kroner i året. Dette er midler som kunne vært brukt til å skape mer og bedre aktivitet eller til reduserte treningsavgifter.
- Det er stor forskjell i ventetid på utbetaling av spillemidler mellom idrettsanlegg og nærmiljøanlegg. For nærmiljøanleggene er ventetiden under et halvt år, mens den er to år for idrettsanleggene.
- Utviklingen viser at både staten og fylkeskommunene nedprioriterer bygging av idrettsanlegg.
- En samlet idrettsbevegelse er enig med regjeringen i at det er behov for å ruste opp og bygge flere idrettsanlegg og at det er behov for at idretten og regjeringen samarbeider om å finne gode virkemidler sånn at nødvendige anlegg blir etablert.

Forslag til endringer i statens virkemiddelbruk

- Idrettens forslag til innretning på spillemiddelsystemet er vist i figuren til høyre og inneholder følgende fire komponenter:
 - En nasjonalanleggsordning
 - Et anleggspolitisk program
 - En spillemiddelordning for ordinære idrettsanlegg
 - En spillemiddelordning for nærmiljøanlegg
- Regjeringen har varslet at det kommer en ny nasjonalanleggsordning som vil bli sendt på høring etter sommerferien. NIF og aktuelle særforbund har spilt inn forslag til endringer i ordningen. Det foreslås (hvem foreslår, NIF eller dept?) en mer fleksibel ordning hvor dagens ordning er basis, men hvor det også kan ytes tilskudd til leieavtaler, og det foreslås at også at disse anleggene kan støttes med driftsmidler over statsbudsjettet.
- Det foreslås at det opprettes et anleggspolitisk program som skal bidra til at noen utvalgte anleggstyper og anlegg (strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser) får en spillemiddelandel på 40 prosent. Hvilke anlegg og anleggstyper dette skal gjelde vil endres over tid basert på idrettens utvikling og hvilke anlegg som bygges.
- Det foreslås ingen større prinsipielle endringer for de ordinære anleggene. Alle søkere med godkjente søknader skal fremdeles være sikret spillemidler. Tilskuddssatsene løftes til 25 prosent av normal anleggskostnad for anleggstypen og tilskuddet prisjusteres årlig. Pressområdeordningen og ordningen for interkommunale anlegg styrkes. Barnefattigdom kommer inn som et nytt kriterium i pressområdeordningen. Forskjellene i ventetid på utbetaling av spillemidler mellom fylkene reduseres. Idrettens søknader tildeles midler før søknader fra det offentlige.

- Idretten støtter regjeringens forslag om å etablere en ny forenklet ordning for nærmiljøanleggene. Inntil ti prosent av spillemidlene settes av til denne ordningen, søknadene behandles fortløpende og maksimal tilskuddssats økes. Dette forslaget er mer eller mindre identisk med idrettens forslag til innretning for de ordinære anleggene.
- I tillegg til bruk av spillemidler foreslår idretten at etterslepet fjernes gjennom en økt statlig satsing på idrettsanlegg og at det opprettes et program i regi av Enova for «grønnere idrettsanlegg». Her kan idrettslag få støtte til klima- og miljøprosjekter i forbindelse med bygging og rehabilitering av idrettsanlegg.

Konklusjon:

- Mange idrettslag har en utfordrende anleggssituasjon og over 400 idrettslag må avvise personer som ønsker å delta.
- Planlagte investeringer er redusert med en tredjedel sammenlignet med nivået før pandemien.
- Det er viktig at nødvendige anlegg bygges slik at målet fra idretten vil om at «Det skal etableres anlegg slik all ønsket aktivitet kan gjennomføres» nås.
- For å få økt anleggsbyggingen er det først og fremst nødvendig at:
 - alle søkere med godkjente søknader vil få tildelt spillemidler.
 - tilskuddssatsene økes.
 - spillemidlene utbetales raskere gjennom en fjerning av etterslepet. Dette kan skje ved at staten etablerer en mellomfinansieringsløsning for idrettslag og kommuner.
 - at det etableres et program for grønnere idrettsanlegg i regi av Enova.